

UČIMO UČITI, UČIMO KOMUNICIRATI

Tanja Nađ i Maja Višek Jambrek, Osnovna škola Ivanska

Odlukom Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Osnovnoj školi Ivanska odobreno je financiranje preventivnog projekta *Učimo učiti, učimo komunicirati* u šk. g. 2025./2026. Voditeljice projekta su knjižničarka Tanja Nađ i socijalna pedagoginja Maja Višek Jambrek.

Ciljevi projekta proizlaze iz identificiranih potreba učenika. Krajnji cilj je popularizirati učenje u školi, dokazati učenicima da je učenje zanimljiv, logičan, smislen i kreativan proces spoznavanja svijeta oko sebe i samih sebe te kreirati obrazovne prakse u školi koje učenike uče učiti. Opći ciljevi su: razviti aktivan pristup i pozitivan stav prema učenju; naučiti kako podijeliti zadatak u manje korake i pratiti ostvarivanje postavljenih ciljeva; naučiti procijeniti vlastiti napredak i postignuća; naučiti kako biti svjestan procesa učenja te na koji način organizirati vrijeme za učenje; osposobiti učenike da uspješno primjenjuju različite strategije čitanja s razumijevanjem; upoznati i usvojiti različite tehnike i strategije učenja te ih prilagoditi vlastitom stilu učenja; poticati razvoj vještina samostalnog rješavanja problemskih situacija i suočavanje s preprekama; unaprijediti socijalne odnose u školi kroz razvoj komunikacijskih i socijalnih kompetencija učenika.

Kako učiti

Početak nastavne godine obilježilo je niz radionica u školskoj knjižnici OŠ Ivanska na kojima su učenici učili kako se pripremiti za kvalitetno i samostalno učenje kod kuće, na koji način osigurati odgovarajući radni prostor, kako planirati vrijeme za učenje, koja je hrana dobra za mozak, kako postići koncentraciju koja je ključ uspješnog učenja te kako učiti i aktivno slušati tijekom nastave.

Stil učenja

Uslijedio je ciklus radionica na kojima su učenici otkrivali vlastite stilove učenja kroz aktivnosti koje uključuju vizualne, auditivne, kinestetičke i taktilne pristupe. Posebno se poticalo korištenje cijelog mozga kroz vježbe za povezivanje lijeve i desne hemisfere, kao i prepoznavanje i razvijanje osobnih snaga – logičkih, glazbenih, prostorno-vizualnih, interpersonalnih i intrapersonalnih.

Učenici su kroz aktivnosti osvijestili važnost prepoznavanja vlastitih jakih strana kako bi ih naučili koristiti u učenju. Spoznali su da je učenje uspješnije kada se oslanjaju na ono u čemu su prirodno dobri.

Strategije učenja

Nakon što su učenici spoznali na koji način najbolje uče te prepoznali vlastiti stil učenja, mogli su birati strategije koje im pomažu da lakše razumiju gradivo, duže pamte i sigurno primjenjuju znanje.

Školska knjižničarka održala je ciklus radionica o strategijama učenja. Riječ je o kombinaciji metoda i tehnika kojima se potiče aktivnost učenika, olakšava učenje i omogućuje upravljanje vlastitim procesom učenja.

Radionice uključuju niz zabavnih i interaktivnih aktivnosti za razvoj koncentracije: optičke varke, bročane zagonetke, igre prepoznavanja i slaganja slova te pripovijedanje priča brojevima. Učenici su se upoznali i sa spajalicama pamćenja – praktičnim taktikama za poboljšanje pamćenja te metodama ponavljanja gradiva uz jasne smjernice za redosljed i ritam ponavljanja.

Učili su izrađivati umne mape, koristili su različite

metode obrade sadržaja, metode ponavljanja, metode samorefleksije i samovrednovanja.

| *Izrada umnih mapa*

| *Vrste riječi - Montessori metoda*

Čitanje s razumijevanjem ili strateško čitanje

Poseban naglasak u ovom projektu stavljen je na strategiju čitanja s razumijevanjem, koja je temelj svakog učenja. Cilj radionica bio je osposobiti učenike da postanu strateški čitači, da uspješno primjenjuju različite strategije prije, za vrijeme i nakon čitanja.

Korištenjem strategija razumijevanja prije čitanja nastojalo se pridonijeti uspostavljanju aktivnog učenikovog odnosa prema knjizi i čitanju, aktiviranju njegova predznanja, pobuđivanju znatiželje predviđanjem te uspostavljanju dijaloga s tekстом i piscem postavljanjem pitanja prije samog čitanja, a za

čijim odgovorima će tragati ako nastavi čitati. Strategije razumijevanja za vrijeme čitanja omogućile su učenicima da nadgledaju proces čitanja kako bi uspostavili aktivan odnos prema onome što čitaju. Na ovaj način povezivali su prethodna znanja o sebi, svijetu, ljudima i događajima sa sadržajem onoga što su čitali. Pomoću strategija razumijevanja nakon čitanja učenici su promišljali o onome što su pročitali s ciljem davanja vlastitih značenja pročitanome tekstu.

| *Strategije razumijevanja pri čitanju*

Učimo komunicirati

Drugi dio preventivnog projekta *Učimo učiti, učimo komunicirati* odnosi se na razvoj komunikacijskih i socijalnih vještina učenika. Provodi se kroz izvannastavnu aktivnost *Slušam, razumijem, rješavam* koju vodi socijalna pedagoginja Maja Višek Jambrek. Cilj aktivnosti je osnažiti učenike za nenasilno rješavanje sukoba, razvijanje asertivne komunikacije te očuvanje kvalitetnih međuvršnjačkih odnosa, s naglaskom na poboljšanje komunikacije i smanjenje sukoba – kako u školskom okruženju, tako i u svakodnevnim odnosima učenika.

Tijekom dosadašnjeg rada, učenici su upoznati s razlikom između sukoba i nasilja te su razvijali vještine aktivnog slušanja, parafraziranja i prepoznavanja verbalnih i neverbalnih poruka. Poseban naglasak stavljen je na izražavanje emocija i potreba kroz JA-poruke te na razlikovanje asertivnog, pasivnog i agresivnog ponašanja. Kroz ove aktivnosti učenici postupno usvajaju konkretne alate koji im pomažu u kvalitetnijoj komunikaciji i konstruktivnom rješavanju sukoba.

Učenici sami prepoznaju vrijednost ovakvog rada, što potvrđuju i njihovi komentari:

- *Ova izvannastavna aktivnost je poučna zato što smo naučili vrste komunikacije. Kada bi to učenici znali, bilo bi manje sukoba.*
- *Naučila sam kako nekome reći da mi nešto smeta, a da*

ga ne uvrijedim.

- *Kada se nađem u sukobu, sada ga lakše riješim.*
- *Neverbalna komunikacija je jednako važna kao i verbalna.*
- *Iz ove izvannastavne naučila sam puno toga i mislim da pomaže učenicima u svakodnevnim situacijama.*

Kroz radionice, igre uloga te analizu stvarnih i simuliranih situacija učenici aktivno uvježbavaju komunikaciju u svakodnevnim školskim kontekstima. U radu se koriste i edukativne igre poput Stavi se u moje cipele, Dobro ponašanje: škola i Spriječimo nasilno ponašanje, koje dodatno potiču razvoj empatije i razumijevanje tuđe perspektive.

U nastavku aktivnosti učenici će dodatno razvijati komunikacijske vještine u zahtjevnijim situacijama, učiti kako smiriti konflikt i pružiti podršku vršnjaku. Kao završni dio aktivnosti, tijekom sata izvannastavne aktivnosti planirano je obilježavanje Dana medijacije, tijekom koje će učenici imati priliku primijeniti naučene vještine u sigurnom i poticajnom okruženju. Kroz kratke simulacije sukoba, igranje uloga i zajedničku refleksiju učenici će uvježbati konstruktivno rješavanje nesuglasica, a svoje će znanje pokazati kroz izradu zajedničkog plakata *Kako rješavamo sukobe u školi*.

Kroz ovakav način rada učenici se osnažuju za aktivno preuzimanje uloge u rješavanju sukoba, razvijaju odgovornost za vlastito ponašanje te jačaju samopouzdanje u komunikaciji i međuvršnjačkim odnosima.

Priručnik za učitelje i stručne suradnike

Kao rezultat projekta nastao je digitalni priručnik za učitelje i stručne suradnike u osnovnoj školi koji objedinjuje provjerene sadržaje, aktivnosti i strategije usmjerene na razvoj vještine učenja i komunikacijskih kompetencija. Kao praktičan alat, priručnik će pomoći učiteljima i stručnim suradnicima u planiranju te provedbi radionica, nastavnih aktivnosti i obrazovnih praksi koje učenike poučavaju kako učiti te radionice o stilovima, vrstama i načinu komuniciranja te rješavanja sukoba.

Nudi konkretne metode i tehnike za razvoj aktivnog pristupa učenju, organizacije učenja, samostalnosti, samovrednovanja, koncentracije, pamćenja, čitanja s razumijevanjem i primjene različitih strategija učenja prilagođenih individualnim stilovima učenika.

Priručnik je dostupan u digitalnom obliku na mrežnoj stranici Škole.

| Igre uloga i simulacije situacija